

مقدم جویندگان مسیر نورانی علم
و معرفت را به ساحت مقدس دانشگاه
تبریک عرض مینمائیم

گروه اتاق عمل

نام رشته : کارشناسی پیوسته اتاق عمل

Bachelor of science in surgical technology

رشته کارشناسی پیوسته اتاق عمل شاخه ای از علوم پزشکی است که طی این دوره دانشجویان با اصل جدید اتاق عمل و تکنولوژیهای نوین جراحی در جراحیهای تخصصی و فوق تخصصی آشنا شده و مراقبت و کمک با اداره بیمار را قبل ، حین و بعد از عمل می آموزند. دانش آموختگان این رشته عضوی از تیم بهداشتی درمانی خواهند بود که به عنوان بخشی از تیم جراحی برای کمک به اجرای یک عمل جراحی با نتایج مطلوب در بخشهای اتاق عمل بیمارستان بخشهای مداخله تشخیصی - درمانی و مراکز مراقبتی سیار ایفای نقش می نماید

تاریخچه رشته

- ▶ در سراسر دنیا برنامه اتاق عمل به دو صورت ارائه می شود: در حالت اول دانش آموختگان رشته کارشناسی پرستاری (پس از کسب مدرک لیسانس) در یک دوره ۲-۱ ساله برای ورود به اتاق عمل آموزش می بینند. در حالت دوم دانشجویان در مقطع کاردانی آموزشهای عمومی دوره اتاق عمل را می گذرانند و برای ایفای نقش به عنوان فرد سیار و اسکراب (دست شسته) آماده می شوند و سپس در صورت تمایل در یک دوره ۵/۲ - ۵/۱ ساله برای ایفای نقش به عنوان کمک جراح آماده می شوند.
- ▶ به عنوان مثال با نگاهی به انجمن پرستاران دانشگاه کارولینسکا مشخص می شود که پرستاران پس از دوره کارشناسی و اخذ پروانه کار به صورت RN می توانند با گذراندن یک دوره دانشگاهی مصوب با گذراندن ۲۷ موضوع درسی به صورت پرستار متخصص قبل ، حین و بعد از عمل در نقش های پرستار بیهوشی ، پرستار سیرکولیت ، پرستار ثبت، پرستار تجهیزات ، کمک جراح ، پرستار ریکآوری و بعد از عمل و پرستار بررسی و شناخت و آموزش به بیمار قبل از عمل فعالیت کنند.
- ▶ با نگاهی بر استانداردهای انجمن تکنولوژیست های جراحی (AST) نیز مشاهده می شود که افراد شاغل در اتاق عمل دارای مدارک متفاوتی می باشند. به عنوان مثال تکنولوژیست های جراحی برای ایفاء نقش اسکراب در سه سطح ۱ ، ۲ و ۳ آموزش می بینند . در سطح اول فرد در عملهای عمومی وارد می شود . در سطح دوم می تواند در عملهای تخصصی تر ایفاء نقش نماید و در سطح سوم فرد در حوزه مدیریت نیز وارد می گردد

رشته اتاق عمل در ایران

► مقطع کاردانی اتاق عمل بین سالهای ۱۳۶۶ تا ۱۳۸۰ در دانشکده های مختلف سطح کشور راه اندازی گردید این رشته در دانشکده های پیراپزشکی و یا پرستاری به دانشجویان ارائه گردیده و گروه اتاق عمل متولی اداره دانشجویان این رشته می باشد.

► از سال ۸۶ به بعد تربیت دانشجویان در مقطع کاردانی متوقف و دانشجویان در دو مقطع کارشناسی ناپیوسته و پیوسته اتاق عمل به تحصیل پرداخته و در صورت تمایل به ارتقاء علمی خود با شرکت در کنکور کارشناسی ارشد می توانند در بر اساس علائق انتخاب رشته نمایند

رسالت رشته (Mission)

- ▶ رسالت آموزش رشته اتاق عمل در مقطع کارشناسی پیوسته و ناپیوسته تربیت نیروهای انسانی آگاه ، متعهد و کارآمد است که با کسب تواناییهای حرفه ای در اتاق عمل و بهره مندی از دانش و تکنولوژی روز خدمات مورد نیاز مراقبتی و آموزشی مقرون به صرفه را در بالاترین سطح استاندارد جهت تعمیم ، حفظ و ارتقاء سطح سلامت بیمار و جامعه ارائه دهند .
- ▶ این امر از طریق توسعه دانش از طریق توسعه دانش ، آموزش و پژوهش در رشته کارشناسی اتاق عمل میسر می باشد . با تربیت این نیروها مراقبت مطلوب و اثر بخش از بیماران در مراحل قبل ، حین و بعد از عمل به خصوص در جراحیهای تخصصی و انواع اسکوپاها ، کنترل و پیشگیری از عفونتهای بیمارستانی ، ایجاد شرایط مناسب روحی برای بیماران و نگهداری مناسب از دستگاهها و تجهیزات پزشکی مقدور خواهد بود

چشم انداز رشته (Vision)

► بر اساس این برنامه آموزشی در ۱۰ سال آینده همگام با پیشرفت سریع تکنیکهای جراحی و انجام اعمال جراحی روباتیک فراگیران این رشته طبق استانداردهای انجمن جهانی تکنولوژیستهای جراحی آموزش خواهند دید. دانش آموختگان این رشته جایگاه خود را در عرصه های مختلف جراحی مشخص و تثبیت خواهند نمود و نه تنها به عنوان یک کارشناس مسائل عمومی اتاق عمل بلکه به صورت اختصاصی نیز قادر به ارائه خدمات اثر بخش و مقرون به صرفه در جهت اعتلای سطح سلامت جامعه و بهبود کیفیت اعمال جراحی خواهند بود. و در سطح کشور و بین المللی مطرح خواهند شد.

ارزشهای حاکم بر رشته (Values)

- ▶ با توجه به این نکته که بیمار به عنوان یک انسان قادر است به طور مستقل روش درمانی مورد نظر خود را انتخاب کند دانش آموختگان قادر خواهند بود با تأکید بر عدالت اجتماعی و برابری انسانها و با توجه به ارزشهای حاکم بر جامعه اسلامی ، اصول اخلاقی و اعتقادی حرمت بیمار را به عنوان یک انسان ویژه که دارای خصوصیات جسمی، روانی و عاطفی خاص خود می باشد در سرتاسر طول عمر جراحی از ابتدای پذیرش تا ترخیص از اتاق عمل حفظ کنند و با جلب اعتماد بیمار به عنوان یک حامی ، یک ارتباط شگفت انگیز انسانی را حفظ کنند .
- ▶ کاستن از سطح اضطراب بیمار قبل از جراحی و رفع نیاز های همه جانبه او کلید پیشگیری از بسیاری از عوارض ناشی از دریافت بیهوشی می باشد و این امر تنها از دستهای پر توان نیروهای آگاه و متبحر اتاق عمل بر می آید.

ضرورت وجود حرفه و ارتقای حرفه ای

▶ انتظار می رود که سال ۲۰۱۲ میزان نیاز به تکنولوژیستهای اتاق عمل سریعتر از حد متوسط افزایش یابد (یک افزایش ۲۵-۲۱ درصدی) علت این امر افزایش تعداد و انواع اعمال جراحی و رشد جمعیت و نیز افزایش میزان سالمندی است (زیرا افراد سالمند نیاز به اعمال جراحی بیشتری دارند) . از سویی افزایش میزان سالمندی است (زیرا افراد سالمند نیاز به اعمال جراحی بیشتری دارند).

ضرورت وجود حرفه و ارتقاء حرفه ای

- ▶ امروزه بیش از پیش نقش پرسنل جراحی آموزش دیده در سیستم بهداشتی - درمانی مشخص شده است . تکنولوژیستهای اتاق عمل عضو مهمی از تیم بهداشتی بوده که در تماس نزدیک با جراحان ، متخصصان بیهوشی و پرستاران در راستای تأمین مراقبتی مطلوب برای بیماران فعالیت می کنند . عملکرد انسانی و شایسته حرفه های مراقبتی ، دانش و مهارت وسیعی می طلبد و از آنجا که سنگ زیربنای رشد و توسعه یک حرفه آموزش آن حرفه می باشد پرسنل اتاق عمل نیز مانند سایر اعضای سیستم بهداشتی درمانی نیازمند اجرای استانداردهای آموزشی می باشند
- ▶ از سویی پیشرفت سریع تکنولوژی پزشکی موجب تغییرات چشمگیری در زمینه تکنولوژی جراحی می گردد و پیشرفتهای تکنیکی مانند تکنولوژی فیبرهای نوری و یالیزر موجب ایجاد تکنیکهای جراحی جدیدی می شود و در اتاق عملهای آینده برای تطابق با کامپیوتر ها ، لیزرها و فیبرهای نوری الکترونیک و رباطها به منظور انجام نقشها و وظائف جدید تکنولوژیستهای اتاق عمل باید آماده شوند

اهداف کلی دوره (Aims)

- ▶ برنامه دوره کارشناسی پیوسته و ناپیوسته اتاق عمل به منظور تربیت افرادی متعهد و مسئول است که بتوانند همگام با گسترش و توسعه تعداد جراحی ها و تکنولوژی جراحی با ارائه بهترین خدمات منطبق با اصول عملی پیشرفته پاسخگوی نیازهای بهداشتی درمانی جامعه باشند.
- ▶ لذا هدف از این دوره آموزشی ارتقاء دانش ، نگرش و مهارت افراد (تکنولوژیستهای اتاق عمل) برای ایفاء نقش حرفه ای خود در زمینه های زیر می باشد:
- ▶ توانایی آماده سازی محیط اتاق عمل با تکنیکهای آسپتیک (استریل و ضد عفونی) را داشته باشد.
- ▶ اصول صحیح پوزیشن دادن (وضعیت دادن به بیمار) را به کار برد.
- ▶ دید کافی از محل عمل در طول جراحی (با کمک رترکتورها ، گازها و ساکشن) فراهم کند

- ▶ با پیش بینی نیازهای جراح به عمل جراحی سرعت بخشد.
- ▶ دانش لازم در مورد آناتومی و فیزیولوژی نرمال و پاتولوژیک داشته باشد.
- ▶ دانش لازم در مورد شرایط اورژانس داشته باشد.
- ▶ با رعایت نکات ایمنی اتاق عمل حافظ وسایل و تجهیزات اتاق عمل باشند و شرایط ایمنی برای بیمار و سایر افراد اتاق عمل فراهم نمایند.
- ▶ مهارتهای سازماندهی بالایی داشته باشد.
- ▶ دانش و عملکرد کافی در مورد مفاهیم پایه مراقبت از بیمار و تکنیکهای جراحی داشته باشند.
- ▶ به منظور فراهم نمودن مراقبت مطلوب از بیمار اصول آسپتیک (استریل) را به طور عملی بکار برند. توانایی ایفای نقش فرد اسکراب (دست شسته) را در همه اعمال جراحی پایه و اعمال جراحی تخصصی داشته باشد
- ▶ رفتار پاسخگویانه و نگرش حرفه ای مورد انتظار از یک فرد در حرفه بهداشتی - درمانی را داشته باشد.
- ▶ دانش و توانایی لازم در مورد انجام مهارتهای مرتبط به فرد سیار را داشته باشند

نقش دانش آموختگان در نظام بهداشتی (Role definition)

- ▶ دانش آموختگان می توانند در نقشهای مراقبتی ، ارتباطی ، پژوهشی انجام وظیفه نمایند

استراتژی اجرای برنامه آموزشی

استراتژی آموزش تلفیقی از استاد محوری و دانشجو محوری است . که دارای مشخصات زیر می باشد:

- ▶ ادغام دروس تئوری و عملی و بهبود سطح مهارتهای دانشجویان در راستای پیشگیری از بیماریها و ارتقاء سلامت
- ▶ تداوم فعالیت دانشجویان برای اجرای سمینار ، پروژه و کنفرانسهای مرتبط با رشته
- ▶ کمک به تأمین حقوق بیماران و حفظ و ارتقاء سلامت آنان در حد مطلوب
- ▶ کاربردی نمودن رشته در زمینه های تحقیقاتی ، تداوم آموزشها ، پروژه ها و .....
- ▶ ایجاد زمینه رقابتهای علمی برای دانش آموختگان رشته اتاق عمل
- ▶ ایجاد انگیزش برای دانش آموختگان رشته اتاق عمل

رشته های مشابه در خارج از کشور

- ▶ برخی از مراکز دانشگاهی که در حالت اول ، دوره هایی برای این رشته ارائه می دهند عبارتند از:
- ▶ Mohawk college of applied arts technology
- ▶ George brown college
- ▶ Algonquin college
- ▶ Centennial college
- ▶ Community college of Allegheny county

► و برخی از مراکز دانشگاهی که به صورت کاردانی دانشجو می پذیرند عبارتند از:

- Indiana county technology center adult education
- University of Minnesota creeks ton
- Madisonville community college
- Southern meine community college
- Western nevada community college